

Bestuursvoorstel

Onderwerp: Evaluatie bestuurlijke organisatie Nummer: 4122	Agendapunt: 4
---	---------------

DB: Ja 07-05-2024	BPL: Nee	FAZ: Ja 22-05-2024	VVSW: Nee	AB: Ja 05-06-2024
-----------------------------	-----------------	------------------------------	------------------	-----------------------------

Opsteller:	Opdrachtgever:	Portefeuillehouder: Geert-Jan ten Brink
-------------------	-----------------------	---

Ondersteuning van de afdeling: <input type="checkbox"/> Technisch <input type="checkbox"/> Juridisch <input type="checkbox"/> Financieel <input type="checkbox"/> Staf <input type="checkbox"/> Communicatie x ICT / Beveiliging
--

Externe betrokkenen:	Reden:
-----------------------------	---------------

Samenvatting: Bij de aanvang van deze bestuursperiode is aangegeven dat gestart gaat worden met de huidige constellatie zoals deze de vorige bestuursperioden heeft gefunctioneerd. Daarbij is toegezegd om de commissie structuur te evalueren. De fractievoorzitters hebben zich in twee sessies gebogen over de huidige structuur en adviezen/aanbevelingen geformuleerd.

Duurzaamheidsparagraaf: Nee

Begrotingsaspecten: Ja Fractieopvolgers ontvangen reiskosten (circa € 2.500,- per jaar) en een Ipad (eenmalig € 5.400,-).

AB-voorstel: Instemmen met de introductie van fractieopvolgers en de gewijzigde taakinvulling van de vaste commissies uit het algemeen bestuur, overeenkomstig de adviezen van de fractievoorzitters, zoals in onderhavig voorstel zijn beschreven.

Bijlagen: Nee

Besluit/opmerkingen bestuur:
Paraaf secretaris-directeur:

Inleiding

Bij de aanvang van deze bestuursperiode is aangegeven dat gestart gaat worden met de huidige constellatie, zoals deze de vorige bestuursperioden heeft gefunctioneerd. Daarbij is toegezegd om de commissie structuur te evalueren.

Tijdens de eindbespreking van het Coalitieakkoord (voorjaar 2023) is namens de niet-coalitiepartijen aangegeven dat waar het gaat om de bestuurlijke structuur, de discussie zich toespitst op twee onderwerpen namelijk de commissiestructuur en fractieopvolging. Beide onderwerpen hangen met elkaar samen.

Huidige structuur en werkwijze commissies

Het algemeen bestuur heeft overeenkomstig het bepaalde in de Waterschapswet een kaderstellende en toezichthoudende rol (controle en evenwicht). Welke instrumenten en middelen het algemeen bestuur voor die rollen wil inzetten is aan het algemeen bestuur zelf. In de Waterschapswet zijn geen wettelijke voorschriften opgenomen over inrichting van de bestuurlijke organisatie naast een voorzitter, secretaris en dagelijks- en algemeen bestuur.

Naast de formele besluitvormende vergaderingen van het algemeen bestuur is in 2001 gekozen voor de bestuurlijk structuur zoals deze nog steeds functioneert, namelijk drie vaste commissies¹ en informerende AB-bijeenkomsten.

Vaste commissies

Met het instellen van de vaste commissies is het volgende doel beoogd:

- De bestuurlijk organisatie dient zodanig te zijn vormgegeven dat het algemeen bestuur wordt betrokken bij de beleidsvoorbereiding om aan zijn besluitvormende, controlerende en sturende rol vorm te kunnen geven.
- De leden van het algemeen bestuur moeten maximaal inzicht krijgen in de achtergronden van voorliggende voorstellen, m.a.w kennisvergroting.

Hierbij zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- het waterschap is een functionele democratie.
- de uitoefening van taken en taakonderdelen is gericht op watersysteembeheer.
- in vergelijking met gemeente en provincie is het takenpakket van het waterschap beperkt.
- vormen van commissies passend bij de hoofdstructuur van de organisatie van het waterschap

Op grond daarvan zijn drie vaste commissies uit het algemeen bestuur, één voor Financiën en Algemene Zaken (FAZ), één voor Beleid, Projecten en Laboratorium (BPL) en één commissie Veiligheid, Voldoende en Schoon Water (VVSW) ingesteld.

De inhoudelijke voorstellen worden behandeld in de commissies Beleid, Plannen en Laboratorium (BPL) en Veiligheid en Voldoende Water (VVSW). Indien deze voorstellen een majeure financiële impact hebben (> € 250.000,-) dan worden deze eveneens besproken in de commissie Financiën en

¹ Er bestond vanaf 2010 een separate Auditcommissie. Vanwege de instelling van een onafhankelijke Rekenkamer sinds 1 januari 2024 is de rekenkamerfunctie van de Auditcommissie overbodig geworden. De resterende (bijzondere) taken van de Auditcommissie zijn ondergebracht bij de Commissie FAZ

Algemene Zaken. De begroting, de meerjarenraming, en de voor- en najaarsrapportage worden in alle commissies behandeld. In de commissie FAZ worden ook de voorstellen behandeld met betrekking tot ICT en juridische zaken en vinden de gesprekken met de accountant en de Rekenkamer plaats.

Aanbevelingen commissiestructuur: samenstelling, frequentie en tijdstip

In algemene zin wordt de commissiestructuur door de fractievoorzitters omarmt. Het in klein verband met elkaar spreken over de voorstellen die voorliggen wordt gewaardeerd en draagt bij aan de kwaliteit van het gesprek. Ook het informele deel van de commissievergaderingen wordt als waardevol ervaren.

Men geeft aan de inhoudelijke commissies VVSW en BPL te willen behouden. De discussie spitste zich toe op de meerwaarde van een aparte commissie FAZ. Het scheiden van de inhoudelijke stukken van het financiële deel ervan wordt als (te) kunstmatig ervaren. Een overweging is om de financiële component van de inhoudelijke stukken onder te brengen bij de inhoudelijke commissies.

De commissie FAZ behandelt echter niet enkel de financiën van inhoudelijk beleid of projecten maar ook de financiële jaarstukken, FAZ voert de gesprekken met de accountant en is ook de gesprekspartner namens het algemeen bestuur van de Rekenkamer.

Samenstelling en frequentie

Uitgaande van bovenstaande, de aard van de onderwerpen die worden geagendeerd voor de commissie FAZ en de gesprekken die door de commissie worden gevoerd met accountant en Rekenkamer wordt deelname van één lid per fractie aan de vergaderingen van de commissie FAZ als wenselijk beschouwd. Hierbij wordt aanbevolen om deze commissie enkel te bemensen met bestuursleden en in deze commissie geen fractieopvolgers (zie verder) op te nemen (FAZ breed).

Een overweging daarnaast is om de bespreking van de planning en controldocumenten (meerjarenraming, begroting, voor-en najaarsrapportage en de jaarrekening) plenair met het voltallige algemeen bestuur te voeren. Deze stukken dekken immers alle portefeuilles. Een voordeel hiervan is dat de drie secretarissen en de verantwoordelijk portefeuillehouders aanwezig zijn wat bijdraagt aan de volledigheid en uniformiteit van de beantwoording van de inhoudelijke vragen (ter voorbereiding op de besluitvormende AB-vergadering).

Frequentie

Uitgaande van bovenstaande zal de commissie FAZ (breed) circa vijf keer per jaar vergaderen. Drie gesprekken met de accountant: In januari (managementletter; uitkomsten tussentijdse controle), in juni (uitkomsten controle jaarrekening) en in september (inventarisatie aandachtspunten algemeen bestuur ten behoeve van de controle). Daarnaast moet uitgegaan worden van minimaal twee gesprekken met de Rekenkamer. Uitgaande van een plenaire behandeling van de planning en controldocumenten kunnen de meerjarenraming/voorjaarsrapportage en jaarrekening en daarnaast de najaarsrapportage en begroting in een tweetal informerende bijeenkomsten in juni en oktober worden gedaan.

Tijdstip vergaderen

De commissievergaderingen vinden nu plaats op de woensdagochtend. Hier hoeft niets aan te veranderen. Gelet op de mogelijk te wijzigen rol van de commissie FAZ kan ervoor worden gekozen om de vergaderingen van de commissie FAZ voorafgaande aan de commissies VVSW en BPL in te plannen.

Dit betekent dat FAZ om 09.00 uur vergadert en de commissies VVSW en BPL om 10.00 uur. De plenaire behandeling van de planning en control documenten kan in het stramien van de informerende bijeenkomsten worden gepland.

Fractieopvolging

Door de fractievoorzitters is breed aangegeven voorstander te zijn van het introduceren van fractieopvolgers. Enerzijds om de fracties de mogelijkheid te geven om de commissies bij te kunnen wonen en anderzijds ten behoeve van het voorbereiden van en geïnteresseerd houden van opvolgers van de verschillende partijen. Op dit laatste element voortbordurend betekent dit dat per fractie één fractieopvolger wordt benoemd. Deze fractieopvolgers worden verdeeld over de twee inhoudelijke commissies, indien wordt ingestemd met de gedachte dat enkel gekozen bestuursleden deel uitmaken van de uitgebreide commissie FAZ (FAZ breed).

De rol en taak van fractieopvolgers wordt breed gedragen bij de fractievoorzitters. De fractieopvolgers hebben geen bestuurlijke taken en bevoegdheden. Ze vertegenwoordigen enkel de fractie in de commissies VVSW en SW. Fractieopvolgers nemen niet deel aan de bestuursexcursies.

Uitgangspunten hierbij zijn:

1. Iedere fractie mag maximaal één fractieopvolger voordragen.
2. Als fractieopvolger (s) kunnen enkel fungeren:
 - personen die bij de meest recente waterschapsverkiezingen voor het waterschap Hunze en Aa's op de kandidatenlijst waren vermeld;
 - personen die zijn voorgedragen door de Vereniging van Bos- en natuurterreinen of LTO-Noord.
3. Fractieopvolgers worden beëdigd door de voorzitter op voordracht van de fractie.
4. De fractieopvolgers dienen de Gedragscode integriteit voor politieke ambtsdragers waterschap Hunze en Aa's te ondertekenen en dienen hun nevenfuncties vooraf te melden. Functies als genoemd in artikel 31, eerste lid van de Waterschapswet zijn onverenigbaar met fractieopvolgerschap. Fractieopvolgers dienen zich te onthouden van werkzaamheden als bedoeld in artikel 33, eerste lid van de Waterschapswet.
5. Een fractieopvolger ontvangt geen vergoeding.
6. De termijn van fractieopvolgers eindigt op de dag dat het algemeen bestuur aftreedt.
7. Fractieopvolgers ondersteunen de fractie en de fractieleden. Ze hebben geen bestuurlijke taken en bevoegdheden; daarom wordt geen ambtelijke ondersteuning geleverd aan fractieopvolgers. Ondersteuning kan enkel via de bestuursleden van de fractie lopen. Daarnaast treden fractieopvolgers niet naar buiten als waterschapsvertegenwoordiger.

Financiën

Tijdens het fractievoorzittersoverleg is breed aangegeven om de fractieopvolgers geen presentiegeld uit te keren. De fracties kunnen zelf voor een vergoeding zorgen. De fractieopvolgers kunnen wel reiskosten declareren. Naar schatting zullen de reiskosten voor het maximaal aantal fractieopvolgers (9) € 2.500,- per jaar bedragen. Om hun rol goed te kunnen vervullen is het noodzakelijk dat over dezelfde informatie wordt beschikt als de bestuursleden. Hiertoe zullen tablets beschikbaar moeten worden gesteld. Hiermee is eenmalig een bijdrage van € 5.400,- gemoeid.

Uitvoering/tijdspad

De vorm, structuur en werkwijze is opgenomen in het reglement van orde voor het algemeen bestuur 2020 en het reglement van orde voor de vaste commissies uit het algemeen bestuur 2023. Na besluitvorming moeten beide reglementen van orde worden aangepast. De reglementen moeten

overigens op meerdere onderdelen worden aangepast. Aanpassing van de reglementen is voorzien in het najaar 2024. De fractievoorzitters pleiten ervoor om voorafgaand aan de besluitvorming rondom de gewijzigde reglementen te starten met de nieuwe constellatie.

Samenvattend wordt voor de verschillende onderdelen het volgende geadviseerd:

- De commissie structuur wordt gehandhaafd;
- De commissies VVSW en BPL vergaderen gelijktijdig. Aanvangstijd wordt gewijzigd van 09.00 uur naar 10.000 uur; De commissie FAZ vergadert circa vijf keer per jaar, om 09.00 uur, voorafgaand aan de commissies VVSW en BPL;
- De commissies VVSW en BPL bespreken voorstellen inclusief de financiële component die nu nog separaat in de commissie FAZ worden besproken;
- De commissie FAZ bestaat uit één bestuurslid van iedere fractie
- De commissie FAZ voert de gesprekken met de accountant en met de Rekenkamer (circa 5 vergaderingen per jaar)
- Fractieopvolgers nemen niet deel aan vergaderingen van de commissie FAZ;
- Het volledige AB behandelt de planning en controldocumenten (meerjarenraming, begroting, voor-en najaarsrapportage en de jaarrekening) in een informerende bijeenkomst, voorafgaand aan de behandeling in de AB-vergadering, op de woensdagavond vanaf 20.00 uur;
- Iedere fractie kan maximaal één fractieopvolger voordragen. Het is geen verplichting;
- Fractieopvolgers vertegenwoordigen de fracties in de commissievergaderingen en nemen geen deel aan de bestuursexcursies.
- Fractieopvolgers worden uitgenodigd voor de flitsexcursies;
- Na het zomerreces 2024, voorafgaand aan de besluitvorming over de reglementen, wordt gestart met de nieuwe constellatie.

Evaluatie

Het kiezen voor fractieopvolgers heeft tot doel de kwaliteit van de inbreng in de commissies door de kleine fracties te versterken. Na een jaar wordt geëvalueerd of fractieopvolging hieraan ook daadwerkelijk bijdraagt. De specifieke evaluatiepunten worden door de fractievoorzitters bepaald.

Voorstel

Instemmen met de introductie van fractieopvolgers en de gewijzigde taakinvulling van de vaste commissies uit het algemeen bestuur overeenkomstig de adviezen zoals in onderhavig voorstel is beschreven.

namens het dagelijks bestuur,

Jelmer Kooistra
Plv secretaris-directeur

Geert-Jan ten Brink
dijkgraaf